

शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांना संगणकाचे प्रशिक्षण घेण्याबाबत मान्यता दिलेल्या अभ्यास-क्रमासाठी देय असलेल्या प्रशिक्षणशुल्काच्या रकमेत सुधारणा करण्यात येत.

महाराष्ट्र शासन सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक :- क्रमांक-सीओएम १०९८/प्र.क्र. १३४/९८/३९,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,
दिनांक :- २२ नोव्हेंबर, १९९९

- वाचा :- (१) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक:- सीओएम १०९८/प्र.क्र.१३४/९८/३९, दिनांक २४ मार्च, १९९८.
(२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक :- सीओएम १०९८/प्र.क्र.१३४/९८/३९, दिनांक ५ नोव्हेंबर, १९९८
(३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक :- सीओएम १०९८/प्र.क्र.१३४/९८/३९, दिनांक ३ मार्च, १९९९.

१.० प्रस्तावना :-

१.१ शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांना संगणकाचे प्रशिक्षण घेण्यासाठी या शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट १ मधील स्तंभ २ मध्ये दर्शविलेल्या संस्थांच्या स्तंभ ४ मधील पाठ्यक्रमांना उपरोक्त संदर्भित क्रमांक ३ येथील शासन निर्णय दिनांक ३ मार्च, १९९९ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. सदर शासन निर्णयामधील स्तंभ ५ मध्ये पाठ्यक्रमांचा स्तर निश्चिंत करण्यात आला आहे व स्तंभ ६ मध्ये सदर पाठ्यक्रमासाठी जी प्रोत्साहनात्मक रक्कम अधिकारी/ कर्मचारी यांना देय होईल त्याचा उल्लेख करण्यात आला आहे.

१.२ शासन निर्णय, दिनांक २४ मार्च, १९९८ अन्वये शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांना प्रशिक्षण देण्यासाठी या अभ्यासक्रम सुयोग्य होता त्याची नियत केली होती. त्यावेळी या अभ्यासक्रमाचे प्रशिक्षण घेण्यासाठी जे शुल्क जायदोरले होते ते स्तर १ साठी रु.५०००/- असे होते. कर्मचा-यांनी रु.५०००/- इतके शुल्क भरून अभ्यासक्रमाचे प्रशिक्षण घ्यावे व अभ्यासक्रम उत्तीर्ण झाल्यावर शुल्क रकमेची शासनाने प्रतिपूर्ती करावी व रु.२५००/- इतके प्रोत्साहनात्मक अनुदान द्यावे असे या निर्णयाचे स्वरूप आहे. शासकीय कामकाजाचे संगणकीकरण करीत असताना सर्व स्तरावरील अधिकारी/ कर्मचारी हे प्रशिक्षित असणे आवश्यक आहे. प्रशिक्षित अधिकारी/कर्मचारी नसल्यास शासन संगणकीकरणासाठी जी गुंतवणूक करणार आहे त्या निधीचा शासनास व जनतेस फोणताही उत्पादक असा फायदा मिळणार नाही हे स्पष्ट आहे. अधिकारी/कर्मचारी हे संगणक वापरामध्ये प्रशिक्षित झाल्यावरच संगणकाचा असा उत्पादक वापर होऊ शकेल. शासनाच्या या योजनेस सर्व स्तरावरील अधिकारी व कर्मचारी यांनी अतिशय उत्साहवर्धक असा प्रतिसाद दिला. शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांनी मोठ्या प्रमाणावर प्रशिक्षण घ्यायचा सूरवात केली आहे. अनेक कार्यालयातील अधिकारी व कर्मचारी प्रशिक्षणासाठी जावू लागल्यावर प्रशिक्षण देणा-या संस्थांमध्ये बरीचशी स्पर्धा निर्माण झाली असून त्यामुळे प्रशिक्षणासाठी द्याव्या लागणा-या शुल्कातही संस्थांनी प्रोत्साहनात्मक सुट देण्यास तयारी दर्शविली आहे. प्रशिक्षण क्षेत्रात जी स्पर्धा निर्माण झाली आहे त्या स्पर्धेचा शासनास सकारात्मक फायदा होणार आहे. तसेच शासकीय निधीचा वापर स्पर्धात्मक परिस्थितीतून निर्माण होणा-या दरांच्या अनुषंगानेच होणे संयुक्तिक आहे. हे लक्षात घेवून शासनाने याबाबतचा पुनर्विचार केला व प्रशिक्षण क्षेत्रात कार्यरत असलेल्या संस्थांशी सविस्तर विचार विनिमय केला. असा विचार विनिमय केल्यावर शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे :-

एच-१२२(अ)(३००-१२-९९)-१

De (ESTT)

२.० शासन निर्णय :-

२.१ दिनांक २४ मार्च, १९९८ च्या शासन निर्णयात नमुद केल्यानुसार या प्रशिक्षणावरील खर्च हा कार्यालयीन खर्च या लेखाशिर्षकाखाली द्यावयाचा आहे. या लेखाशिर्षकाखाली योग्य ती अधिक तरतुद करून घेण्याची जबाबदारी विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख यांची असेल.

२.२ जे अधिकारी/कर्मचारी नियुक्त्यांत आलेले आहेत त्यांना प्रशिक्षणासाठी कार्यालयीन वेळेसून दोन तासांची सट द्यावी.
२.३ ज्या संस्थांचे पाठ्यक्रम मान्य करण्यांत आलेले आहेत त्यांच्या परीक्षांसाठी जे शुल्क देय आहे त्यामध्ये तसेच प्रोत्साहनात्मक रकमेमध्ये बदल करण्याचे शासनाने ठरविलेले आहे. या अनुषंगाने मान्य पाठ्यक्रमासाठी जे शुल्क व प्रोत्साहनात्मक रक्कम देय असेल ते सोयतच्या परिशिष्ट २ मधील स्तंभ ६ मध्ये दर्शविण्यांत आलेले आहे.

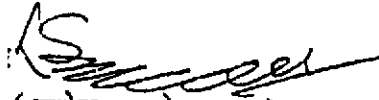
२.४ सोबत जे मान्य अभ्यासक्रम आहेत त्याचा किमान कालावधीचा आणि इतर तपशील परिशिष्ट ३ मध्ये देण्यांत आलेला आहे.

२.५ सदर शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार सर्व महामंडळे, स्थानिक स्वराज्य संस्था व शासनाच्या अधिनस्त व शासनास संलग्न अशा सर्व संस्थांना लागू रहातील. त्यांनी या बाबींवरील सर्व खर्च स्वतःच्या निर्धीतूनच करावयाचा आहे.

२.६ हा शासन निर्णय जे मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रम डिसेंबर १९९९ पासून सुरु होतील त्या प्रशिक्षणासाठी लागू होईल. डिसेंबर १९९९ पर्यंत पूर्वीपासून चालू असलेल्या अभ्यासक्रमांसाठी दि.३.३.१९९९ च्या शासन निर्णयाच्या अनुषंगानेच रत्तर पत्रासाठी एकूण रु.७५००/- इतकी प्रोत्साहनात्मक रक्कम देय असेल. तसेच दिनांक ३.३.१९९९ च्या शासन निर्णयातील ज्या तरतुदी या निर्णयातील तरतुदीशी विसंगत नसतील, त्यादेखिल यापुढे अंमलात राहतील.

वरील आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्यांचा अज्ञापचारीक संदर्भ क्रमांक प्र.क्र. १५९९/९९/व्यय - ४ दिनांक १५/११/१९९९ नुसार निर्गमित करण्यांत येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(राधेश्याम मोपलवार)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

- रति,
- ( ) राज्यपालांचे सचिव,
  - ( ) मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
  - ( ) उपगृह्यमंत्री यांचे सचिव,
  - ( ) राज्य मंत्री यांचे खाजगी सचिव,
  - ( ) सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
  - ( ) प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा, मुंबई,
  - ( ) प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपिल शाखा, मुंबई,
  - ( ) प्रबंधक, लोकआयुक्त व उप लोकआयुक्त, मुंबई,
  - ( ) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
  - ( ) सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानसभा), मुंबई,
  - ( ) सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानपरिषद), मुंबई,
  - ( ) महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई,
  - ( ) महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, नागपूर,
  - ( ) महालेखापाल-१ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई,
  - ( ) महालेखापाल-२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, नागपूर
- शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,

- १७) सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग,
- १८) अधिदान च लेखा अधिकारी, मुंबई, लेखाकोष भवन, चान्दे (पूर्व), मुंबई,
- १९) नियासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई, (३)
- २०) सर्व विभागीय आयुक्त,
- २१) सर्व जिल्हापरिमदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- २२) सर्व जिल्हाकोषागार कार्यालये,
- २३) मंत्रालयीन विभागांच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
- २४) सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने,
- २५) निवडनस्ती (२ प्रती).

अ.क्र.	संस्थान नाव	पता	पाठ्यक्रम	स्तर	प्रोत्साहनात्मक रक्कम
१	२	३	४	५	६
१	डॉ.आर्.एस.सी. सोसायटी	इलोयट्टोनिफस निकेतन, ६ सीपीजी कॉम्प्लेक्स, नवी दिल्ली -११० ००३, दूरध्वनी क्रमांक (०११) ४३६३३३०/३१/३२ फॅक्स क्रमांक -४३६३३३५	घोस ऑन कॉम्प्युटर कन्सेप्ट ओ लेव्हल घोस ए लेव्हल घोस	एक एक दोन	रु. ७,५००/- रु. ७,५००/- रु.१०,०००/-
२	सी - डेक	पुणे युनिव्हर्सिटी कॅम्पस, गणेश छिड, बाणेर रोड, पुणे ७ दूरध्वनि क्रमांक (०२०) ३७००३४ दूरध्वनी क्रमांक - (०२०) ५६७ ६६८२, ५६५ १६८३/८५ फॅक्स क्रमांक - ५६५ ७५५१ ५६७ ९२६४	डिप्लोमा इन इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी अॅडव्हान्स डिप्लोमा इन इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी	एक दोन	रु. ७,५००/- रु. १०,०००/-
३	यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापिठ, नाशिक	ज्ञानगंगा, त्री, गंगापूर धरणाजवळ, नाशिक ४२२ ००५, दूरध्वनी क्रमांक - (०२५३) ३५१७२४/२५ ३५४७२७/२८ फॅक्स क्रमांक - ३५१७२६	सर्टीफिकेट इन ऑफीस ऑटोमेशन डिप्लोमा इन ऑफीस ऑटोमेशन	एक दोन	रु. ७,५००/- रु. १०,०००/-
४	रन्डर फॉर इलोयट्टोनिफस डिपार्टमेंट ऑन्ड टेक्नॉलॉजी ऑफ इंडिया, ओरंगाबाद, (सीईडिटिआय)	सीईडिटिआय कॉम्प्लेक्स विश्वविद्यालय परिसर, ओरंगाबाद-४३१ ००४, दूरध्वनी क्रमांक (०२४०) ३३२६०९ फॅक्स क्रमांक - ३३१७४८	सर्टीफिकेट इन इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी	एक	रु. ७,५००
५	तंत्रशिक्षण परिक्षा मंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	शासकीय तंत्र निकेतन इमारत, शिराग गजला, ४९, खेरवाडी, अलीबाद जंग मार्ग, बांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०० ०५१. दूरध्वनी क्रमांक (०२२) ६५२३१७९/ ६५२३९८०	अॅडव्हान्स डिप्लोमा इन कॉम्प्युटर सॉफ्टवेअर सिस्टीम अॅनॅलिसिस ऑन्ड अॅप्लीकेशन्स (ओडीसीएसएसए)	एक	रु. ७,५००/-

क्र.सं.	संस्थानचे नाव	पत्ता	पाठ्यक्रम	स्तरीय	प्रशिक्षण संपादन शुल्कासारखे दर
१	२	३	४	५	६
१	डी.जी.ए.सी.सी. सोसायटी	एलीव्हर्टींग प्रस नियोजन, ६ सीपीओ कॉम्प्लेक्स, गामी विल्ली - ११० ००५, दूरध्वनी क्रमांक (०१९) ४३६३३३०/३१/३२ फॅक्स क्रमांक - ४३६३३३५	कॉम्प्युटर प्रोग्रामिंग कॉन्सेप्ट ओ लोव्हाल कोर्स	एक एक	प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूती रु.३३००/- प्रोत्साहन रक्कम रु.१७००/- प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूती रु. ५०००/- प्रोत्साहन रक्कम रु. १७००/-
२	सी - डी.क	पुणे युनिव्हर्सिटी कॉपरा, भागेर खिड, भागेर रोड, पुणे ७ दूरध्वनी क्रमांक (०२०) ३७००७४ दूरध्वनी क्रमांक - (०२०) ५६७ ६६८२, ५६५१६८३/८५, फॅक्स क्रमांक - ५६५ ७५५१ ५६७ ९२६४	डिप्लोमा इन इन्फरमेशन टेक्नॉलॉजी अॅडव्हान्स डिप्लोमा इन इन्फरमेशन टेक्नॉलॉजी	एक दोन	प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूती रु.३३००/- प्रोत्साहन रक्कम रु.१७००/- रु. १०,०००/-
३	यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुख्य विद्यापीठ, नाशिक	ज्ञानगंगोत्री, गंगापूर धरणाजवळ, नाशिक ४२२ ००५, दूरध्वनी क्रमांक - (०२५३) ३५१७१४/१५ ३५४७२७/१८ फॅक्स क्रमांक - ३५१७१६	सर्टीफिकेट इन ऑफीस ऑटोमेशन डिप्लोमा इन ऑफीस ऑटोमेशन	एक दोन	प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूती रु.३३००/- प्रोत्साहन रक्कम रु.१७००/- रु. १०,०००/-
४	सेन्टर फॉर इलेक्ट्रॉनिक्स डिझाईन अॅन्ड टेक्नॉलॉजी ऑफ इंडिया, औरंगाबाद, (सीईडिटिआय)	सीईडिटिआय कॉम्प्लेक्स विश्वविद्यालय परिसर, औरंगाबाद-४३१ ००४. दूरध्वनी क्रमांक (०२४०) ३३२६०९ फॅक्स क्रमांक - ३३१७४८	सर्टीफिकेट इन इन्फरमेशन टेक्नॉलॉजी	एक	प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूती रु.३३००/- प्रोत्साहन रक्कम रु.१७००/-
५	संशोधन परिष्ठा मंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	शासकीय तंत्र निकेतन हमारा, रिसरा मजला, ४९, खेरवाडी, आलीयावर जंग मार्ग, चांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०० ०५१. दूरध्वनी क्रमांक (०२२) ६५१३९७९/६५१३९८०	अॅडव्हान्स डिप्लोमा इन कॉम्प्युटर सोफ्टवेअर सीस्टीम ऑनॅलिसिस अॅन्ड ऑप्लीकेशन्स (ओडीसीएसएसए)	एक	प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूती रु.५०००/- प्रोत्साहन रक्कम रु.१७००/-

(१) मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रमात खालील बाबींचा समावेश अनिवार्य आहे.

(अ) Fundamental of Computers/ DOS & Windows.

(आ) Communication Techniques including use of E-mail, Lotus Notes and Internet.

(इ) Word Processing, Spreadsheet, Presentation Graphics with special emphasis and orientation on Lotus Smart Suite.

(ई) Use of ISM Office/ Leap Office / ISM Publisher.

(उ) Introduction to Database Management Systems.

(ऊ) Introduction to Multimedia and MIS.

(ए) Introduction to I T Applications.

(२) अभ्यासक्रमाचा विमान कालावधी हा १२० तासांचा असेल.

(३) प्रशिक्षण बर्गाची (Laboratory) प्रशिक्षणार्थी संख्या २० पेक्षा जास्त नसावी. म्हणजे दहा प्रशिक्षकामागे २० पेक्षा जास्त प्रशिक्षणार्थी नसावेत.

(४) प्रत्येक प्रशिक्षणार्थीस मराठी भाषेत Courseware पुरविण्याची जबाबदारी प्रशिक्षण संस्थेची राहिल, (ज्यांना इंग्रजी भाषेत Courseware हवे आहे त्यांना ते इंग्रजी भाषेत पुरविण्यात यावे.)

(५) परीक्षा ही (Objective Type - Multiple choice) अशा स्वरूपाची असेल. प्रश्न पत्रिकेत १२० पेक्षा जास्त प्रश्न नसातील.

(६) प्रशिक्षण यंत्रात नेटवर्क असेल व यापुढील येणा-या वातावरणात ह्या कायदेशीररित्या प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी प्रशिक्षण यंत्राची असेल.

(७) प्रशिक्षण देणारं प्रशिक्षक प्रशिक्षण देण्यासाठी पात्र आहेत याबाबत ज्या संस्थांचे अभ्यासक्रम मान्यताप्राप्त आहेत त्या संस्थांनी प्रशिक्षक निहाय प्रमाणित करणे आवश्यक राहिल.